

Teshuva and Free Will: Past Present and Future

(1) רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ד

...יש עבירות שהן מתקפרים לשעתן ויש עבירות שאין מתקפרים אלא לאחר זמן, כיצד עבר אדם על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו ממש עד שמהולין לו ... עבר על מצווה לא תשעה שאין בה כרת ולא מיתה בית דין ועשה תשובה, תשובה תוליה ביום הקפורים מכפר ... עבר על בריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ביום הקפורים תולין ויסורין הביאו עליו גומרין לו הקפירה, ולעולם אין מתקפר לו כפירה גמורה עד שייבאו עליו יסורין ... במא דברים אמרים בשלא חילל את השם בשעה שעבר אבל המהלך את השם אעפ' שעשה תשובה והגיע יום הקפורים והוא עומד בתשובתו ובאו עליו יסורין אינו מתקפר לו כפירה גמורה עד שימות, אלא תשובה ביום הקפורים ויסורין שלשתון תולין ומיתה מכפרת ...

(2) רמב"ם הלכות תשובה פרק ז

הלכה ו- ... אם השה זה שנאי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב ויידע.

הלכה זו-כמה מעולה מעלת התשובה, **אםש** היה זה מובדל מה' אלהי ישראל... צועק ואינו גענה... ועובד מצות וטורפין אותן בפניהם... **והיום** הוא מודבק בשכינה שנאמר ואתם הדבקים בה' אלהיכם, צועק ובגענה מיד שנאמר והיה טרם יקראו ואני גענה, ועובד מצות ומתקבלין אותן בנהת ושמחה ...

(3) תלמוד בבלוי מסכת יומא דף כו עמוד ב

אמר ריש לKİש: גדולה תשובה, שזדונות נעשות לו כשגנות... איני? והאמר ריש לKİש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו בזכיות... לא קשיא; כאן - מהאהבה. כאן - מיראה.

(4) רמב"ם הלכות דשות פרק א הלכה א

דעתו הרבה יש לכל אחד ואחד מבני אדם וזו משונה מזו ורחוקה ממנה ביותר, יש אדם שהוא בעל חמה כועס תמיד, ויש אדם שדעתו מיושבת עלייו ואיןו כועס כלל ואם יכעס יכעס כעס מעט בכמה שנים, ויש אדם שהוא גבה לב ביותר, ויש שהוא שפל רוח ביותר, ויש שהוא בעל תאה לא תשבע נפשו מהלוך בתאה, ויש שהוא בעל לב טהור מאד ולא תאה אפילו לדברים מעטים שהגוף צריך להן, ויש בעל נפש רחבה שלא תשבע נפשו מכל ממון העולם, כמובן שנאמר אהב כסף לא ישבע כסף ...

(5) רמב"ם הלכות תשובה פרק ז

כלכה א- הוαι ורשות כל אדם נתונה לו כמו שבארכנו ישתדל אדם לעשות תשובה ולהתודות בפיו מהטאיו ולגמור
כפיו מהטאיו כדי שימוש והוא בעל תשובה ויזכה להחיי בעולם הבא

הלכה ב-לעולם יראה אדם עצמו כאילו הוא גוטה ימות ושם ימות בשעתו ונמצא עומד בחטאו לפיכך ישוב מהטאו מיד, ולא יאמר כשאזקין אשוב ימות טרם שיזקין, הוא שלמה אמר בחכמתו בכל עת יהיו בגדי לרוים

הלכה ד-ואל ידמה אדם **בעל תשובה** שהוא מרוחק ממעלת הצדיקים מפני העונות והחטאות שעשה, אין הדבר כן אלא אהוב ונוחמד הוא לפני הבודהה כאלו לא חטא מעולם, ולא עוד אלא שכברו הרבה הרבה טעם החטא ופירש ממנו וכבש יצרו, אמרו חכמים מקום **שבבעל תשובה** עומדיין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד בו, ככלומר מעלהן גדולה ממעלה אלו שלא חטא מעולם מפני שהן כובשים יצרם יותר מהם.

(6) רמב"ם הלכות תשובה פרק ה

רשות לכל אדם נתונה אם רצחה להטוט עצמו בדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצחה להטוט עצמו בדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו... ובדבר זה עיקר גדול הוא והוא עמוד התורה והמצוות ... אילו האל היה גוזר על האדם להיות צדיק או רשע או אילו היה שם דבר שמושך את האדם בעיקר תולздתו בדרך מן הדרכיהם או למדע מן הדעות או לעדעתו או למעשה מן המעשים כמו שבודים מלבד הטפסים והובי רישומים היאך היה מצוה לנו על ידי הנביאים עשה כך ואל תעשה כך הטיבו דרכיכם ואל תלכו אחריו רשעם והוא מתחלה בראשיתו כבר נגזר עליו או תולздתו תמשוך אותו לדבר שאפשר לו זו ממנה, ומה מקום היה לכל התורה כולה ובאי זה דין ואיזה משפט נפרע מן הרשע או משלם שכיר לכך

(7) רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה א

כל מצות שבתורה בין לא עשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשוגה כשייעשה תשובה ויישוב מהחטא חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשה וגוי והתודה את הטעתם אשר עשו זה וידוי דברים, וידוי זה מצות עשה

(8) ויקרא פרק ה - והיה כי יאשם לאחת מלאה והתודה אשר הטה עליה:

ויקרא פרק טז פטוק כא - והתודה עליו את כל עונת בני ישראל

(9) ויקרא פרק ה

VIDBART IKOK AL MISHA LEAMAR:

- (כא) נפש כי תהטא ומעלה מעל ביקוק וכחש בעמיתה בפקדונו או בתשומת יד או בגזל או עשך את עמיתו:
(כב) או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר יעשה האדם להטה בהנה:
(כג) והיה כי יחטא וואשם והшиб את הגזלה אשר גזל או את העשך אשר עשך או את הפקדונו אשר הפקד אותו או את האבידה אשר מצא:
(כד) או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אותו בראשו וחמשתו יסף עליו לאשר הוא לו יתנו ביום אשמו:
(כה) ואת אשמו יביא ליקוק איל תמים מן הצאן בעריך לאשם אל הכהן:
(כו) וכפער עליו הכהן לפני ייקוק ונסלח לו על אחת מכל אשר יעשה לאשמה בה:

(10) במדבר פרק ה

- (ו) דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשה מכל הטעתם האדם למעל מעל ביקוק ואשמה הנפש ההוא:
(ז) והתודה את הטעתם אשר עשו והшиб את אשמו בראשו וחמשתו יסף עליו ונתן לאשר אשם לו:
(ח) ואם אין לאיש גאל להшиб האשם אליו האשם המושב ליקוק לכהן בלבד איל הקרים אשר יכפר בו עליו:
(ט) וכל תרומה לכל קדשי בני ישראל אשר יקריבו לכהן לו יהיה:
(י) ואיש את קדשו לו יהיו איש אשר יתן לכהן לו יהיה:

(11) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיבב עמוד ב

תנו רבנן: +קהילת יב+ והרוח תשוב אל האלים אשר נתנה - תננה לו כמו שנתנה לך בטהרה - אף אתה בטהרה.
משל למלךبشر ודם שחילק בגדי מלכות לעבדיו. פקחין שבהן קיפלום והניזום, ב קופסה, טפשים שבהן הלכו ועשו בהן מלאכה. לימים ביקש המלך את כליו, פקחין שבהן החזירום לו כשהן מגוחצין, טפשים שבהן החזירום לו כשהן מלוככים. שמח המלך ל夸ת פקחין, וכעס ל夸ת טפשיין

(12) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קג עמוד א
רבי אליעזר אומר: שוב يوم אחד לפני מיתהך. שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: וכי אדם יודע איזהו יום מות? - אמר להן: וכל שכן, ישוב היום טמא ימות למהר, ונמצא כל ימי בתשובה. ואף שלמה אמר בחכמתו: + קהלה ט+ בכל עת יהיו בגדי לבנים

(13) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמז עמוד א
המנער טליתו בשבת - חיב הטאת.

(14) שמות פרק ו פסוק ג
וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יקוק לא נודעתו להם:

(15) רש"י
לא נכרתי להם במדת אמותות שלי... שהרי הבתחים ולא קיימתי:

Rabbi Ezra Bick- In His Mercy: Understanding the Thirteen Midot page 69 (16)
In God's essence, of course, there is no gap at all between His will or promise and their actual fulfillment. The attribute of Truth indicates that the revelation of his will should immediately amount to the fulfillment of it; reality should reflect His will... According to Rav Hutner, the attribute of Emet is the equation of future and present- the evaluation of the present in light of its future development- for in a world of movement and development, the future is rooted in the present and grants retroactively to the present the value of that which grows out of it. Repentance and future good redeem the present evil, for in the eyes of the merciful God who is Rav Emet, the future good is already present in the present evil.

(17) איוב פרק יד פסוק ז
מי יתן טהור מטמא לא אחד:

(18) רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ז
וכבנין זה שואلين הצדיקים והנביאים בתפלתם מאות ה' לעוזרם על האמת, כמו שאמר דוד הורני ה' דרךך, כלומר אל ימנועני חטאך דרך האמת שמננה אדע דרךיך ויחוד שמן... אלא תהיה הרשות בידי עד שאחזר ואבין ואדע דרך האמת... והוא מה שאמרו רז"ל בא לטהר מסיעין אותו

(19) רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ה
וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין